

DE JEHOVA'S GETUIGEN

een poging tot verstaan

1. Inleiding. Ze zijn een bekende verschijning geworden: keurig geklede, beleefde mensen, een tas vol boekjes en bladen in de hand, die bij ieder huis aanbellen. Bij voorkeur op zaterdag of zondag, omdat de meeste mensen dan rustig thuis zijn en misschien tijd hebben voor een gesprek. Wanneer de deur geopend is volgt er direct na de groet een korte preek, doorspekt met bijbelteksten. Er komen meer mensen aan de deur, die ons dingen willen aansmeren, waaraan zij zelf iets verdienen. Deze mensen zijn anders. Zij praten niet voor zichzelf, maar zij weten zich gezonden. Niet door de eerste de beste, maar door God zelf. Over hun ervaringen bij deze gesprekken over de drempel, zouden zij waarschijnlijk boekdelen kunnen schrijven. De mensen reageren op alle mogelijke en onmogelijke manieren. Van smalend tot sympathiek, en in alle toonaarden die daartussen liggen. Velen maken zich met een korte opmerking, die vaak een dooddoener is, van deze huis-aan-huis-predik(st)ers af. Het is menselijk en eerlijk om ons in hun gedachtenwereld te verplaatsen, om hen zodoende een klein beetje te begrijpen en volledig recht te doen. Wat bezielt deze mensen? Wat drijft hen om dit — vaak ondankbare — werk te doen? Geen geldelijk voordeel, maar wat dan wel? In het onderstaande waag ik een poging iets over hen te zeggen. Luisterend, meedenkend, vragen stellend. Het is geen afgerond geheel, maar — zoals het opschrift vermeldt — een eerste ontmoeting.

2. Afkomst en voorgeschiedenis. De geestelijke vader van de Jehova's Getuigen — voortaan afgekort door de letters J.G. — is een Amerikaan, Charles Taze Russell. Hij werd in 1852 geboren in de staat Pennsylvania. Zijn vader had een grote textielzaak, waarin Charles later ook werken ging. Zijn weg verliep echter anders, dan hij zich aanvankelijk had voorgesteld. Van huis uit leefde hij in een Calvinistisch milieu, dat hem echter steeds minder bevredigde. Hij zocht zijn heil in verschillende kerkgenootschappen, zonder het te vinden. In zijn eigen woorden: „Opgevoed als een Presbyteriaan (een kerkge-

nootschap dat veel overeenkomst heeft met de Ned. Herv. Kerk) en onderwezen uit de Catechismus, daarbij gerekend dat ik van nature een onderzoekende geest bezat, werd ik een gemakkelijke prooi van de logica van het ongelof, zodra ik voor mijzelf begon te denken. Maar wat in het eerst een totale schipbreuk dreigde te worden van het geloof in God en de Bijbel, werd onder Gods voorzienige leiding omgekeerd tot het goede, en vernietigde slechts mijn geloof in menselijke geloofsbelijdenissen en systemen, waarin de bijbel verkeerd is uitgelegd." Omstreeks 1870 kwam Russell in contact met bepaalde groeperingen, die grote nadruk legden op de spoedige wederkomst van Christus. Met anderen, verenigd in bijbelstudiegroepen, verdiepte hij zich in de Bijbel, gretig en grondig. In 1873 schreef hij reeds een boek over de wederkomst. Enkele jaren later ontmoette hij een geestverwant, die een blad uitgaf met de veelzeggende titel: „De Heraut van de morgen". Deze uitgever beweerde dat Christus in 1874 onzichtbaar was teruggekeerd op aarde. In 1878 zou Hij Zijn getrouwen verzamelen en opnemen in de hemel. Door onderlinge meningsverschillen ging Russell spoedig eigen wegen. De zaak van zijn vader kwam steeds meer op de achtergrond, zijn geloof steeds meer op de voorgrond. In 1879 drukte hij de eerste uitgave van het blad „Zion's Watch Tower". Het huidige blad „De Wachtoren" herinnert aan deze naam. Met een onverdroten ijver verdiepte Russell zich in de Bijbel, studeerde met geestverwanten, schreef verklaringen en trok conclusies. Aanvankelijk stond niet zozeer de verbreiding van de boodschap centraal, als wel persoonlijke en gemeenschappelijke bijbelstudie, tot verdieping en verrijking van het geloof. In de loop der jaren schreef Russell verscheidene boeken. Het einde van de wereld en de wederkomst van Christus kregen hierin alle nadruk. Over deze punten ontwikkelde hij een zienswijze, die hij staafde met bijbelteksten. Aan de hand van afzonderlijke en gecombineerde teksten ontwaarde Russell een bepaalde lijn in de geschiedenis. De wederkomst van Christus zou, onzichtbaar, plaats gevonden hebben in 1874. Dit jaartal vond hij na

zorgvuldige berekening. Vanaf de schepping der wereld zou een periode verstrijken, die te berekenen is met behulp van jubeljaren, gekoppeld aan bepaalde jaartallen, en met behulp van gegevens omtrent het duizendjarig rijk. Russell spreekt dan van een letterlijke en zinnebeeldige betekenis, van een gewone en van een hogere vervulling. Deze denkwijze is moeilijk te volgen en bovendien uiterst aanvechtbaar. Dat bleek later ook voor de J. G. zelf. De door Russell genoemde jaartallen werden voortdurend van een andere betekenis voorzien. Wij luisteren verder naar de opvatting van Russell. Na een kleine 4 jaar, in 1878 dus, zou Gods Koninkrijk, eveneens onzichtbaar, op aarde gevestigd zijn. Volgens hem zou het jaar 1914 een keerpunt vormen. Dan zouden de getrouwen, de heiligen, worden verheerlijkt, overgebracht naar de hemel om daar met Jezus te regeren. Tezelfdertijd zou God de ineenstorting van alle wereldse rijken bewerkstelligen en Zijn heerschappij vestigen, tot dat het duizendjarige rijk geëindigd zou zijn. In 1916 gaf Russell zelf toe, dat zijn voorspellingen niet waren uitgekomen, maar zijn geloof bleef ongeschokt. In zijn eigen woorden: „Dit was een vergissing die een mens kan begaan maar de Heer trad corrigerend op tot zegen van zijn volk”. Weldra (een veel vagere uitdrukking) zou alles in vervulling gaan. Later hebben de J. G. de voorspellingen van Russell in verband gebracht met de Eerste Wereldoorlog om daarmee te bewijzen dat dit jaartal toch wel een bijzondere betekenis had. Dit is een verlegenheidsoplossing, want Russell zelf legt dit verband niet. Al deze verwickelingen brachten vele aanhangers in verwarring, zodat de geleerden sterk gedund werden. Bovendien was Russell zelf ernstig verzwakt. Hij stierf in 1916, en liet een schare volgelingen achter, die onderling sterk verdeeld waren. Deze spanningen en conflicten kwamen spoedig na Russells dood te voorschijn. Voordat we daartoe overgaan en met grote stappen door de geschiedenis lopen, zij over Russell nog het volgende vermeld. We luisteren wat de J. G. zelf over hem zeggen: „Hij was niet de stichter van een nieuwe religie en gaf zich daarvoor ook niet uit. Hij bracht de waarheden, door Jezus en de apostelen geleerd, tot nieuw leven en liet het licht van de twintigste eeuw op hun onderwijs vallen. Hij voerde niet de pretentie een bijzondere openbaring van God ontvangen te hebben, maar hield vast dat het de, door God bepaalde, tijd was, waarop de bijbel begrepen moest worden; en omdat hij zich geheel aan de Heer en aan zijn dienst had gewijd, was het hem toegestaan om de Bijbel te begrijpen”.

Na Russells dood ontstond een verbeterde strijd om de leiding. Deze verwickelingen behoren niet tot de schoonste bladzijden in de geschiedenis van de J. G. Zoals meestal de gewoonte is voerden jaloezie, zucht naar invloed en macht, kleinzielig en grootsprakig gedoe, hoogtij. Tenslotte verkreeg J. F. Rutherford de leiding. Velen keerden zich af en organiseerden zich in elkaar bestrijdende groepen en partijen. Rutherford stelde orde op zaken, bracht kleinere en grotere veranderingen aan in de leer en in de organisatie, en wist de beweging allengs te onderwerpen aan een strakke leiding vanuit het hoofdkwartier in New York. De verwachting van het naderende wereldeinde speelde nog steeds een belangrijke rol. Rutherford wees naar het jaar 1925 dat „de vervulling van alle dingen” zou brengen. Toen ook dit jaar verstreken was, onthield hij zich van iedere nadere aanduiding, hoewel het vuur van de hoop bleef branden. Onder leiding van Rutherford kwam er een grotere nadruk te liggen op de prediking, het uitdragen van de boodschap. De drukpersen in het hoofdkwartier te New York draaiden op volle toeren om de aanhangers van de beweging toe te rusten en de weg te wijzen. Om hen te onderscheiden van de vele groeperingen die zich afgekeerd hadden en elk voor zich aanspraak maakten op waarheid en trouw aan de oorspronkelijke bedoeling van Russell, stelde Rutherford, tijdens een groot congres in 1931, voor dat hij en de zijnen voortaan een nieuwe naam zouden dragen: Jehova's Getuigen. Deze naam is veelzeggend en niet zonder pretentie. De J. G. geloven dat zij geen nieuwe sekte zijn, maar de enige dienaren van God, de hedendaagse getuigen van Zijn Naam en glorie. Zij staan in de traditie van Abel, Abraham, David, Paulus en al die andere gelovigen, die in hun tijd J. G. waren. Zo worden de bijbelse getuigen binnen de eigen groep gesloten. De kerk heeft de bijbelse traditie verminkt, vervormd; vervalst en is een instrument in de handen van de satan. Rutherford overleed in 1942 en werd opgevolgd door N. H. Knorr. Allengs groeide de beweging uit tot een wereldwijde organisatie, centraal geleid vanuit het hoofdkwartier in New York. Dit hoofdkwartier ontwikkelde zich tot een hoogste rechter voor alles wat goed en slecht, waarheid en onwaarheid is voor iedere volgeling. Dit is nog steeds het geval, en is ingebouwd in het geloof van de getuigen (zie onder). De geschriften, gedrukt door de centrale organisatie, hebben een verplichtend karakter en eisen volledige gehoorzaamheid. Deze geschriften worden naarstig bestudeerd in de vele samenkomsten van de J. G. De actieve leden, dienaren genaamd, ko-

men regelmatig bijeen in de z.g. koninkrijkszaal. De gemeentedienaar of bestuurder heeft de leiding, bijgestaan door enkele assistent-gemeentedienaren. Iemand die een groter deel van zijn tijd aan het werk besteden kan dan een gewone dienaar, wordt pionier genoemd. Een speciale pionier of zending wordt ingezet in streken, waar men behoefte heeft aan een bijzondere kracht, die geheel in dienst staat van het genootschap en daaruit ook wordt betaald. Ieder land is verdeeld in districten, o.l.v. een districtsdienaar. Ieder district is onderverdeeld in kringen, o.l.v. een kringdienaar. Enkele gemeenten vormen samen een kring.

3. Enkele geloofspunten en geloofslijnen van de J. G. Wie het hoofdkwartier van de J. G. in New York bezoekt komt onder de indruk van dit grootse centrum, van waaruit een wereldwijde organisatie wordt gevoed, toegerust en bestuurd. Aan de buitenkant van dit gebouw zijn grote letters bevestigd, voor iedereen leesbaar: *Read Gods' Word the holy Bible daily — Lees Gods Woord, de Heilige Schrift, dagelijks.* Wie zal daar nu bezwaar tegen hebben? De J. G. beschouwen de Bijbel als het gezaghebbende, van het begin tot het einde geïnspireerde, Woord van God. Het is verboden iets aan dit Woord toe te voegen. Dit onderschrijven wij van harte. De Heilige Schrift is de bron van de prediking en de enige regel des geloofs. De J. G. en de christelijke kerk funderen en beroepen zich beide op de Bijbel. Maar hoe is het dan mogelijk dat zij tot de meest uiteenlopende en zelfs volkomen tegengestelde antwoorden komen? Is de Bijbel dan zo onduidelijk en dubbelzinnig, dat men er alle kanten mee uit kan? De J. G. eisen het alleenrecht, het monopolie van de waarheid, voor zich op. De kerk heeft gefaald. Zij heeft zich aan „de grote afval” schuldig gemaakt. Zij heeft de Schrift in de loop der tijden verdraaid, verminkt, vervalst. **Zij is gaan heulen met de antigoddelijke machten in de wereld en heeft daardoor het juiste licht op de bijbel verloren.**

Daardoor is zij geheel en al in de handen van de satan terecht gekomen. Dit zijn geen geringe verwijten, die een wezenlijk gesprek, een eerlijke, onbevooroordeelde, ontmoeting zeer bemoeilijken. Het is te hopen dat ondergetekende, die volgens de opvatting van de J. G. dienaar van de Satan heet te zijn, toch enkele bijbels verantwoordde dingen weet te zeggen. Ik wil mij niet meten met de apostel Paulus, maar misschien mag ik — in alle bescheidenheid — enkele van zijn woorden aanhalen: „Nu raakt het mij zeer weinig, of ik al door u of door enig menselijk gericht beoordeeld wordt. Ja, ook mijzelf beoor-

deel ik niet. Want ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd; Hij die mij beoordeelt is de Here" (1 Corinthe 4: 3—4). In dit vertrouwen en staande onder deze kritiek zal ik proberen enkele punten en lijnen na te tekenen, die de J. G. uit de Schrift aflezen. Gemakshalve maak ik nu puntsgewijs een indeling ter wille van de duidelijkheid. Deze indeling, die nog zeer uitgebreid zou kunnen worden, maakt geen aanspraak op een uitputtende behandeling. Al luisterend zet ik ook vraagtekens, waar dat mij bijbels geoorloofd en geboden lijkt.

a) **God.** Hem duiden zij bij voorkeur aan met de Naam **Jehovah**. Dit is de Naam, waarmee de God van de Bijbel zich openbaart. Men leze daartoe vooral Exodus 3:13—14. In het Hebreeuws, de oorspronkelijke taal waarin het Oude Testament geschreven werd, wordt deze Naam weergegeven met de letters JHWH. Niemand weet hoe deze Naam is uitgesproken, omdat het Hebreeuws geen klinkers schrijft. Bovendien had de gelovige zo'n respect voor de Naam van God, dat hij deze niet in de mond nam. De J. G. gaan ervan uit dat de juiste uitspraak Jehovah moet zijn, zonder andere mogelijkheden zoals Jahveh, Jahvah enz. open te laten. De J. G. hechten aan deze Naam bijzonder veel gewicht, en terecht. Wij geloven niet in een God-in-het-algemeen, waarbij ieder het zijne kan denken; wij geloven in een God, die uniek is, anders dan wij bij onszelf denken of dromen. Hij is de God van Abraham, Isaac en Jacob, de Vader van onze Here Jezus Christus; de God die Zijn Naam heeft uitgespeld in de geschiedenis, voorgezegd aan de mensen, daarmee openbarend, onthullend wie Hij is en wat Hij wil. Wanneer wij het algemene, vaak misbruikte, woordje — God — noemen, dan bedoelen wij deze bijzondere, unieke God. Het misbruik van dit woord heft het gebruik niet op. Het noemen van de naam Jehovah vormt geen enkele garantie voor de juistheid van een bepaalde bijbelbeschouwing. Het verwijt van de J. G. is dan ook — naar mijn inzicht — volkomen misplaatst en oneerlijk wanneer zij zeggen: „De godsdienstgeleiders hebben het volk onkundig gelaten van deze heiligste en grootste Naam in heel het koninkrijk van de levenden". Een woord uit het Evangelie — Matth. 7: 21 — maant ons tot grote bescheidenheid en voorzichtigheid.

Hoezeer de christelijke kerk de Bijbelse leer aangaande God verdraaid en vervalst heeft, wordt volgens de J. G. onthutsend duidelijk aan de leer, het dogma van de Drieëenheid, geformeerd in de 4e eeuw na Christus. Deze leer gaat

volgens hen terug op een oudheidse voorstelling uit Babylonie en dateert uit plm. 2200 v. Chr. De Hindoes uit India hebben een dergelijke leer — Brahma, de Schepper; Vishnoe, de Bewaarder; en Siwa, de Vernietiger en vernieuwer —, eveneens ontleend aan de Babylonische gedachtenwereld. Omdat de christelijke kerk deze Babylonische filosofie boven de Heilige Schrift gesteld heeft, kwam zij tot een dergelijk spreken over God. Het dogma van de Drieëenheid is — nog steeds volgens de J. G. — een heidense vervalsing van de Bijbelse leer. De wijze waarop zij in hun geschriften over dit dogma spreken (bijvoorbeeld: $3 \times 1 = 1$. Begrijpt u het?) is ronduit minderwaardig, beneden de maat van eerlijkheid en fatsoen. Het is een koud kunstje om eerst een karakatuur, een vertekend beeld, van iemand of iets te maken, en dan te zeggen: belachelijk! Wie op een dergelijke wijze te werk gaat gooit zichzelf te grabbel. Eerlijkheid en menselijk fatsoen gebieden ons om te luisteren naar de drijfveren en bedoelingen van de mensen die toendertijd zo gesproken hebben. Pas dan hebben wij, mensen van nu, recht van spreken en eventueel recht van kritiek. De verwijzingen naar Babylon en India blijken dan kant noch wal te raken. Wat uit de verte, oppervlakkig gezien, op elkaar lijkt, blijkt bij nauwkeurig onderzoek totaal verschillend te zijn. Wie een stok wil vinden om de hond te slaan, vindt ergens wel een stukje hout. Wat heeft de oude kerk met dit dogma bedoeld? Om misverstand te voorkomen zij eerst het volgende vermeld. Het woordje dogma heeft op het eerste gehoor een starre klank: zo is het en niet anders. Als of God ingemetseld zou kunnen worden in menselijke woorden en begrippen. Wie werkelijk luistert hoort het loflied dat in het dogma ruist. Het heeft niets stars, maar alleen iets bevrijdends. Het probeert de goddelijke geheimen enigzins te verwoorden, opdat mensen deze niet vertrappen. Het bedoelt de verkeerde uitlegging van de Bijbel af te weren. Het is een spreekregel van de kerk om geen onzin uit te kramen.

Het heeft een bescheiden functie: wie het beter weet mag het zeggen. Daarom is een dogma altijd voor herziening vatbaar. Het nodigt zelf daartoe uit: als u, luisterend naar de Schrift, betere woorden weet, wel, ga uw gang! Op deze wijze heeft de kerkvergadering van Nicea in 325 — temidden van allerlei menselijke eigenwijsheid en betweterigheid, waardoor de Schrift aangetast en verkracht werd — een poging gedaan om het geheim van God enigszins te verwoorden. Ze lieten zich daarbij niet leiden door hun eigen fantasie of door interessante snufjes uit Babylon of India, maar door de Schrift. In

deze eerbiedige houding schreef ook de kerkvader Augustinus even later een dik boek over de Drieëenheid. De laatste regels zijn typerend voor het hele boek: „dit alles is niet geschreven opdat er iets gezegd zou worden, maar opdat er niet gans en al gezwegen zou worden”. Het dogma lost, evenals de belijdenis, geen enkel probleem op. Zij wijzen alleen met de grootst mogelijke nauwkeurigheid aan, waar precies het geheim ligt; dit doen zij, opdat de mens in de rechte aanbidding zou staan. Dat het dogma van de Drieëenheid niet kant en klaar in de Schrift staat, zal waar zijn. De Schrift is immers geen leerboek voor dogmatiek, geen aanschakeling van leerstellige uitspraken, maar getuigenis van Gods grote daden, tot heil van de mens en van de wereld. Dit betekent allerm minst dat een dogma niet schriftuurlijk zou moeten zijn. Een regeltje van een grote broeder uit onze ring, Dr. Ph. J. Hoedemaker, moge in dit verband de zaak verhelderen: „Wanneer men beweert, dat eene mijn met ijzererts geen ijzergieterij of ijzermagazijn is, spreekt men eene waarheid uit. Het bedenkelijke ligt alleen in het feit, dat men het noodig acht haar uit te spreken”. Deze zienswijze van de J. G. heeft ook verstrekkende gevolgen voor de wijze waarop zij over **de Christus** en over **de Heilige Geest** spreken. Over deze twee personen van het ene Goddelijke wezen heeft de kerk — luisterend naar de Schrift — enkele spreekregels opgesteld, die eveneens door de J. G. sterk bestreden worden. Luisterend naar hun gedachtengang vraag ik mij wederom af, of zij de Schrift nog recht doen. Ik vrees dat zij haar ondergeschikt maken aan hun iegen gedachten en systemen. De Christus was volgens hen het eerste schepsel van God, en als zodanig ondergeschikt, dienstbaar aan Hem. **Voordien was God de Vader, Jehova**, geheel alleen „in de eeuwige ruimte”. De J. G. weten nog meer over dit alleen zijn van God: „Zijn denkprocessen verschaffen Hem een voldoening gevende verrukking”. Als eerste schepsel staat de Christus boven de mensen en boven de engelen. Toch zien de J. G. een samenhang tussen de Christus en de engelen. Christus was een aartsengel, die dezelfde is als de in de Bijbel genoemde aartsengel Michaël. Tot deze conclusie komen de J. G. op grond van een zonderlinge combinatie van her en der verspreide bijbelteksten. Wanneer hier de Schrift geen geweld wordt aangedaan, dan snap ik er niets meer van. Het geheim van de Christus wordt op deze wijze in een menselijk systeem geperst, dat volslagen vreemd is aan de Schrift. Ik denk weer met dankbaarheid aan de oude kerk die op een vergadering in 451 te Chalcedon in een

dogma stameland gezongen heeft over het geheim van de Christus. In de klanken van dit liefdeslied speelt de hele Schrift mee. De **Heilige Geest** is volgens de J. G. een onpersoonlijke kracht, en wordt dan ook met kleine letters geschreven. De gedachten van de J. G. hieromtrent zijn mij niet zo duidelijk, dat ik veel meer kan schrijven. Dit spijt mij des te meer, omdat de Heilige Geest in de christelijke kerk veelal „stiefmoederlijk” is behandeld. Door deze korte opmerkingen wek ik de schijn hieraan mee te doen. Dit is geenszins mijn bedoeling.

b) **De schepping van de wereld en de loop der geschiedenis.** De J. G. geloven dat de Satan een tegenspeler, vijand van God is geworden. Aanvankelijk was hij een dienende geest, maar door zijn ongehoorzaamheid werd hij uitgestoten. Sindsdien probeert hij Gods plannen te dwarsbomen, bijgestaan door een groep engelen, die partij voor hem kozen. Satan en de zijnen ondernamen ook een poging om de goede schepping van God in de war te sturen. Dit snode plan leek te gelukken. Hij misleidde Adam en Eva. Triomfantelijk daagde hij God uit om te bewijzen dat Hij nog steeds de machtigste was. God had hem om deze brutaliteit kunnen vernietigen, maar Hij besloot de uitdaging aan te nemen. Krachtens deze uitdaging bestaat de schepping voort. De J. G. geloven dat God een tijdperk van 6000 jaar stelde voor deze uitdaging. Het duel van de geschiedenis is de rechtvaardiging van de Naam van Jehovah en de ontmaskering van de satan als leugenaar. God stond de satan toe iedere kans aan te grijpen om de mensheid van de aanbidding van de ware God af te brengen. Als de satan dit volledig lukte zou hij de uitdaging gewonnen hebben. Ondanks alle verwarring en verwildering der geesten zijn er volgens de J. G. altijd enkele getrouwen gebleven, die zij dan ook vlotweg tot hun groep rekenen. Door de komst, de dood en de opstanding van Christus is het fundament voor de nieuwe wereld, waarin de macht van de satan uitgebannen zou zijn, in principe gelegd. Dit was vooralsnog alleen een hemelse werkelijkheid en nog niet op de aarde zichtbaar. De aanvaarding van Christus' heerschappij over deze wereld moest nog lange tijd wachten, namelijk tot 1914. Pas dan zouden Zijn vijanden aan Zijn voeten onderworpen worden. Tussen de verhoging van Christus in de hemel en het jaartal 1914 vond een zeer belangrijke gebeurtenis plaats: het Pinksterfeest. Toen werden sommige getrouwen tot geestelijke kinderen van God verwekt. Zij zijn de zoge-

naamde hemelse klasse, aan wie de eer te beurt valt om deel te nemen aan de heerschappij van Christus. Het getal van deze geestelijke kinderen van God is vastgelegd, van te voren bepaald op **144.000** (met een beroep op Openb. 7: 4 en 14: 3). Een begin is gemaakt met het Pinksterfeest en in de loop der geschiedenis zullen er zoveel bij komen, totdat het getal 144.000 is bereikt. Niet iedere Jehova's getuige behoort tot deze uitgelezen schare. De meesten behoren tot de aardse klasse, die voor een gelukkig leven op de aarde zijn bestemd. Sedert de eerste eeuw heeft het christendom valse leerstellingen gepropageerd, zo beweren nog steeds de J.G., en slechts hier en daar is een glimpje van de waarheid blijven schijnen. Genoeg om de fakkel brandende te houden. In 1914 kreeg Christus de feitelijke heerschappij over deze wereld. Dit jaartal rolt uit een bus, waarin een groot aantal bijbelteksten met elkaar gecombineerd zijn en uitlegkundige kunstgrepen en hoogstandjes worden uitgevoerd. Een dergelijke rekenwijze acht ik niet alleen ongeoorloofd maar ook volkomen onjuist. Sommige jaartallen worden als vaststaand aangenomen, die — uit zuiver historisch oogpunt — op zijn minst zeer twijfelachtig zijn. Toch worden deze conclusies met een zekerheid aangedragen, die een aandachtig lezer van de Schrift verbijstert. Met eenzelfde zekerheid — de rekensommetjes maken ons werkelijk duizelig! — wordt aangenomen dat de periode van 6000 jaar, nodig om de uitdaging van de satan op te nemen, in 1975 afgelopen is. Dan begint het 1000-jarig rijk, waarin de aarde zich zel koesteren in een paradijselijke vrede. Maar voor dit belangrijke jaar zal nog een beslissende strijd geleverd moeten worden: **de strijd van Armageddon**. Dan zullen Jezus en de hemelse machten verschijnen en de strijd aanbinden tegen de satan, zijn engelen en alle legers van de wereld. Biljoenen menselijke wezens zullen in deze verschrikkelijke slag vernietigd worden. Jezus' geestelijke tegenstanders worden verslagen en met de satan gebonden, totdat zij na deze 1000 jaar definitief vernietigd worden. Vele publicaties van de J. G. geven volledige en dikwijls bloedige details van de afschuwelijke strijd. Alleen de J. G. en hun sympathisanten zullen deze slag overleven. Zij zullen de aarde bewonen, totdat de 1000 jaar verstreken zijn. In deze periode zullen velen uit vroeger tijd opstaan en een nieuwe kans krijgen om God te belijden. Tenslotte zal nog eenmaal een grote beproeving over de mensheid komen. Ieder moet dan zijn onwankelbare trouw en liefde jegens Jehovah bewijzen. Wie deze proef niet doorstaat zal met de dui-

vel en al zijn aanhangers definitief vernietigd worden. Dan zal het eeuwige leven aanvangen. De 144.000, de Koninkrijksklasse, zullen de hemelse erfenis in ongestoorde vreugde ontvangen.

De anderen, de aardse klasse — ook wel **Jonadabs** (2 Koningen 10: 23), **Nethinim** = tempel-slaven (Ezra 2: 43-58; Nehem. 7: 46-60) of **Gibeonieten** (Jozua 9) genoemd — zullen als een volmaakt menselijk geslacht op aarde leven.

c. Er zouden nog wel meer punten te noemen zijn. Bijvoorbeeld: het verzet tegen de gangbaren voorstelling van de **hel**, die de J. G. onredelijk, onrechtvaardig, liefdeloos en totaal onschriftuurlijk vinden; het verzet tegen de voorstelling van de **onsterfelijkheid van de ziel**; de afwijzing van de **militaire dienstplicht** en — in het algemeen — de **afkerigheid van de politiek**; de betekenis van de **doop**, waarmee mensen getekend worden om Armageddon te overleven; de weigering om **bloed** aan anderen te geven of van anderen te ontvangen (bloedtransfusie) enz. enz. Voorlopig zijn genoeg punten aangedragen, die voor een eerste ontmoeting wenselijk zijn.

4. Enkele conclusies. Ik ga mij niet als rechter opwerpen. Ik ben een dienaar, een leerling, onderworpen aan en luisterend naar de Schrift. Als zodanig moeten mij enkele dingen van het hart, die in het voorgaande reeds enkele malen ter sprake kwamen. De wijze waarop de J. G. met de Schrift omgaan acht ik oneerbiedig, onjuist en levensgevaarlijk. De geloofspunten en geloofslijnen die zij uit de Schrift aflezen maken mij soms boos, maar vaker nog intens verdrietig. Hier wordt een menselijk systeem aan de Schrift opgedrongen, dat alleen maar verwoestend kan werken. Het is zo doortimmerd met losse bijbelteksten, dat — naar mijn inzicht — de levensscheppende adem van de Heilige Geest er niet meer doorheen kan waaien. Deze bijbelteksten worden uit hun samenhang gelicht, op een willekeurige wijze met elkaar verbonden, waardoor de Schrift wordt gedegrademd tot een bewijsboekje voor een menselijk systeem. Dit alles wordt bekleed met goddelijk gezag; uitgeroepen voor de hoogste waarheid, waarop geen kritiek mogelijk is. Het systeem eist absolute gehoorzaamheid. Het hart klopt bij de centrale organisatie in New York, die onfeilbaar is. Zij wordt immers — volgens het systeem — geleid en gestuurd door de koninkrijksklasse, die met Christus regeert. Soms krijg ik het vermoeden dat deze organisatie angstwekkend veel lijkt op die van een totalitaire staat, waarin het partijbestuur de lakens uitdeelt en iedere

kritische geest monddood wordt gemaakt. Een dergelijke houding maakt werkelijk luisteren — naar de Schrift, naar het verleden, naar het heden — onmogelijk. Daarom maak ik ook bezwaar tegen de wijze, waarop de J. G. met de traditie van de kerk omgaan. Daar mag men kritiek op hebben — de traditie is immers feilbaar — mits men aan enkele voorwaarden voldoet. Ten eerste: een diepgaande, onbevooroordeelde studie van de omstandigheden, waarin de mensen leefden. Ten tweede: een eerlijke weergave van de wezenlijke bedoelingen die mensen er toe bewogen om toendertijd zo te spreken. Alleen op deze wijze kan men mensen nu waarheidsgetrouw voorlichten. Deze twee voorwaarden mis ik pijnlijk bij de J. G. Dit neem ik hen des te meer kwalijk omdat zij tot mensen spreken die de juistheid van de voorgestelde theorieën meestal niet kunnen controleren. Dit is geen schande, maar het scheidt wel een grotere verantwoordelijkheid voor degenen die informatie verschaffen. Al te vaak kom ik in de geschriften van de J. G. voorstellingen tegen, die een karikatuur zijn van de werkelijkheid. Daarmee doen zij niet alleen de mensen tekort, maar brengen zij zichzelf schade toe. De zaak die zij verdedigen wordt dan volkomen ongeloofwaardig.

Deze eerste ontmoeting geeft mij voldoende redenen om de opvattingen van de J. G. te bestrijden waar ik kan en de mensen — op eerlijke wijze — te waarschuwen tegen dit systeem, dat ik heilloos acht. Misschien kan dit negatieve geluid nog een positieve klank hebben. Dit heilloze systeem kan voor sommigen een heilzame schrik teweeg brengen. Namelijk deze: om zich meer en meer met de Schrift bezig te houden. Als christenen zijn wij doorgaans gewapend met proppenschieters tegenover kanonnen. Daarom worden wij vaak zomaar omver gepraat met allerlei geschut, dat bijbels heet te zijn.

Mijn enige troost en hoop is dat het Woord van God niet geboeid is (2 Tim. 2: 9); niet door een systeem, niet door een organisatie, evenmin door een kerk. Wie in eerbied luistert naar en gehoorzaamt aan dit Woord van God, wordt in alle waarheid en in de vrijheid geleid door God zelf, door de Heilige Geest.

Tenslotte nog een opmerking. Wanneer de Jehova's getuigen — die ik, ondanks alles, bewonder vanwege hun geweldige inzet — mij willen overtuigen van onwaarheid in deze weergave en onjuistheid in deze conclusies, dan zal ik gaarne hun argumenten vernemen.